«Урбанистика және қалаларды дамыту»
біліктілікті арттыру курсының
БАҒДАРЛАМАСЫ

Курстың көлемі: 40 сағат, 5 күн.

Оқыту құны: 105 000 теңге.

Өткізу күндері: 1 лек – 2026 жылғы 30 наурыз-03 сәуір аралығында (25-30 адам), **2 ағын** – 2026 жылғы 6 сәуір-10 сәуір аралығында (25-30 адам).

Өткізілетін орны: Павлодар қ., «Торайгыров университет» КЕАҚ, Ломов к-сі, 64, А бас ғимараты.

Спикерлер: ғылыми атақтары, дәрежелері бар білікті оқытушылар, осы салада көп жылдық жұмыс өтілі бар тәжірибелі мамандар:

- **Абишева Сауле Ивановна** – «Сәулет және дизайн» кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор, 2013 жылдан бастап ҚР суретшілер Одағының мүшесі, «Дизайн» білім беру бағдарламасының жетекші маманы;
- **Булыга Леонид Леонидович** – техника ғылымдарының кандидаты, «Сәулет және дизайн» кафедрасының қауымдастырылған профессоры, ХАА академигі, тьютор – Workshop 2011 – «Сарапшы» диплом, 2011-2014 жылдардағы ҚР ҚН және ҚК құрылысы саласындағы нормативтік құжаттарды әзірлеушісі, С. Торайғыров атындағы Алтын медаль иегері;
- **Камзина Надежда Еновна** - өнертану кандидаты, философия докторы (PhD), «Сәулет және дизайн» кафедрасының қауымдастырылған профессоры, ҚР дизайнерлер Еуразиялық одағының мүшесі, «Урбанистика және қалалық ортаны дамыту» білім беру бағдарламасының авторы және жетекші маманы;
- **Мазина Юлия Ильинична** - өнертану кандидаты, философия докторы (PhD), «Сәулет және дизайн» кафедрасының қауымдастырылған профессоры, ҚР дизайнерлер Еуразиялық одағының мүшесі, «Дизайн» білім беру бағдарламасының жетекші маманы;
- **Мукышев Аскар Кокенович** – «Сәулет және дизайн» кафедрасының аға оқытушысы, Астана, Павлодар қалаларының әкімшілік және жобалық ұйымдардың тәжірибелі маман-практигі, «Сәулет» білім беру бағдарламасының жетекші маманы;
- **Байдрахманова Меруерт Галлямовна** - философия докторы (PhD), «Сәулет және дизайн» кафедрасының қауымдастырылған профессоры,

С. Сейфуллин атындағы «Қазақ агротехникалық зерттеу университеті» КЕАҚ «Сәулет және құрылыс» диссертациялық кеңес төрағасының орынбасары;

- **Айдаргазина Юлия Владимировна** - Павлодар, Өскемен, Петропавл қалаларындағы әлеуметтік жобалардың үйлестірушісі (бірлескен жоба): Павлодар облысы, Ақсу қаласындағы «Туған қала – Tugan-qala» бастамашыл бюджеттік жобасы, «Бірлескен менеджмент - бөлінген жауапкершілік» жобасы бойынша ҚР жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытудың IV тұжырымдамасының жобасын әзірлеу бағытының үйлестірушісі (2023-2025), «Халықтың қатысу бюджеті» бастамасын іске асыру бойынша республикалық кешенді зерттеудің ғылыми-зерттеу тобының жетекшісі, «Павлодар - біз білмеген қала» бағдарламасының бірлескен авторы, ҚР 4 аймағындағы 20 ауылдық округтің әлеуметтік-экономикалық даму стратегиясының бірлескен авторы.

Курсты ұйымдастыру мәселелері бойынша мына телефондарға хабарласыңыз: 87076030281, 87056130659.

Курстарға тіркелу үшін осы сілтеме бойынша өтіңіз https://forms.gle/kSrceN7nzyZ3qsV87.

1-ші күн «Заманауи урбанистика және қала құрылысы»

Мақсат: қазіргі урбанистиканы қалаларды дамыту жүйесі және кеңістіктік, әлеуметтік, экономикалық және басқару процестерінің өзара байланысы ретінде тұтас түсінуді қалыптастыру.

Міндеттер:

1. Қазіргі урбанистиканың негізгі түсініктері мен қағидаттарын ашу
2. Қала құрылысына көзқарастардың эволюциясын көрсету
3. Қатысушыларды аумақтық дамудың деңгейлерімен және құралдарымен таныстыру
4. Әрі қарайғы курстар үшін мәнмәтін туралы жалпы түсінік қалыптастыру

Уақыт	Сессияның атауы	Форматы	Спикер	Аспаптар
9.00-9.30	**Қатысушыларды тіркеу**			Тіркеу парағы, бейдждер, үлестірме материалдар
9.30-10.00	Сәлемдесу. Бағдарламаның қысқаша шолуы. Урбанистика курсының таныстырылымы.	Ашылуы, бағдарламаның мақсаттары мен міндеттеріне қысқаша шолу	Нургожин Р.Ж. Жукенова Г.А. Абишева С.И.	Таныстырылым, Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
10.00-11.00	**Урбанистика пәнаралық сала ретінде** (түсінігі, қалыптасу тарихы, қала жүйе ретінде). **Урбанистика/урбанизация** – ұғымдардың айырмашылығы және қалалардың дамуындағы рөлі	Интерактивті дәріс	Камзина Н.Е. Айдаргазина Ю.В.	Таныстырылым, Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
11.00-11.30	**Аумақтарды дамытудың құқықтық негіздері: стратегиялық және нормативтік-құқықтық сипаттағы құжаттардың иерархиясы**	Интерактивті дәріс	Айдаргазина Ю.В.	Таныстырылым, Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
11.30-12.00	**Кофе-брейк**			
12.00-13.00	**Қалаларды дамытудың заманауи трендтері**. Халықаралық және	Интерактивті дәріс	Камзина Н.Е.	Таныстырылым, Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук

	жергілікті тәжірибелер			
13.00-14.00	Түскі ас			
14.00-15.00	**Бас жоспар, мастер-жоспар, ЕЖЖ**: айырмашылықтары мен өзара байланысы, нормативтік-құқықтық негізі	Интерактивті дәріс	Байдрахманова М.Г.	Таныстырылым, Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
15.00-15.30	Топтар бойынша жұмыс	Тәжірибелік тапсырма «**Конструктор: Қалалық аумақты жина»**/ Тәжірибелік тапсырма **«Құжаттарға қатысты сот талқылауы»**	Айдаргазина Ю.В.	Карточкалар, презентация, бас жоспардың, мастер-жоспардың, ЕЖЖ мысалдары
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	Қорытындылардың таныстырылымы	Презентациялар, ашық пікірталас, фасилитация	Айдаргазина Ю.В.	Жұмыс қорытындыларының презентациясы, шерту, экран
17.00-18.00	Кері байланыс, бірінші күннің қорытындысын шығару, бірінші күннің қорытындысы бойынша тест	Бетпе-бет әңгімелесу, интерактивті талқылау	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, онлайн тесттер, шерту
	8 сағат			

2-ші күн «Жоба алдындағы талдау негіздері»

Мақсат: сандық, кеңістіктік және әлеуметтік-мәдени деректерді біріктіретін негізделген қала құрылысы шешімдерінің негізі ретінде кешенді жобалау алдындағы талдау әдіснамасын меңгеру.

Міндеттер:

1. Қалалық шешімдер әзірлеу кезеңіне дейін аумақтың мәселелерін, шектеулерін және әлеуетін анықтауға үйрету.
2. Талдаудың жобалық шешімдермен байланысын көрсету.
3. Жоба алдындағы кезеңнің рөлі туралы түсінік қалыптастыру.
4. Қала құрылысы тұжырымдамаларының негізділігін, іске асырылуын және ұзақ мерзімді тұрақтылығын қамтамасыз ететін іргелі кезең ретінде жобалау алдындағы талдау туралы тұтас түсінік қалыптастыру.

Уақыт	Сессияның атауы	Форматы	Спикер	Аспаптар
10.00- 10.50	**Жоба алдындағы талдау: мәні мен құрылымы** • Алдын ала жоба талдауының түсінігі, қала құрылысы жобасының өмірлік цикліндегі орны мен рөлі; **Жоба алдындағы талдаудың түрлері**: әлеуметтік-экономикалық, қала құрылысы, климаттық, кеңістіктік және ландшафттық. **Талдаудың түйінді блоктары:** аумақ, халық, экономика, көлік, экология, инженерия, әлеуметтік инфрақұрылым, құқықтық жағдайлар, мүдделі тараптар	Интерактивті дәріс	Булыга Л.Л. Байдрахманова М.Г.	Презентация, проектор /экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
11.00-11.30	**Жоба алдындағы талдаудың әдістері, құралдары және деректер көздері:**	Интерактивті шағын дәріс	Булыга Л.Л. Байдрахманова М.Г.	Презентация, проектор /экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук

	камералдық (құжаттар, ГАЖ, спутниктік суреттер және статистика бойынша жұмыс), далалық және әлеуметтік-мәдени әдістер			
11.30-11.45	**Кофе-брейк**			
11.45- 13.00	Азаматтарды тарту табыс кепілі ретінде: тұрғындар — деректер көзі және тұжырымдаманың бірлескен авторлары. **Бірлескен жобалаудың алгоритмі мен жағдайлары.**	Интерактивті дәріс	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор /экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
13.00-14.00	**Түскі ас**			
14.00-14.30	**Қаланың стратегиялық даму үдерістеріндегі SWOT-талдау**	Интерактивті шағын дәріс	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
14.30-15.00	**Практикум:** аумақты кешенді талдау (топпен жұмыс)	Топтарда жұмыс істеу	Айдаргазина Ю.В.	Флипчарттар, стикерлер, маркерлер, презентация, проектор /экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
15.00-15.30	**Топтық жұмыс нәтижелерінің презентациясы**	Презентациялар, ашық пікірталас, фасилитация	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Талдаудан жобалық шешімдерге дейін** Талдау нәтижелері қалалық шешімдердің тұжырымдамасы мен параметрлеріне қалай әсер етеді. Мысалдар.	Интерактивті шағын дәріс, «мәліметтер → шешім» байланысын талдау, мысалдарменжұмыс	Булыга Л.Л. Байдрахманова. Г.	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
17.00-18.00	**Тренингтің екінші күнінің қорытындысын шығару**. Кері байланыс, сауалнамаларды толтыру	Ашық микрофон, сауалнамаларды толтыру	Айдаргазина Ю.В.	Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
	8 сағат			

3-ші күн «Қолайлы қалалық ортаны қалыптастыру»

Мақсат: қатысушыларда жайлы қалалық орта критерийлері туралы жүйелі түсінік қалыптастыру, сондай-ақ кеңістіктердің типологиялық саралануы мен олардың мазмұнының принциптерін абаттандыру ережелері мен қалалық шешімдерді әзірлеудің негізін түсіну.

Міндеттер:

1. Қалалық ортадағы жайлылық ұғымын ашу;
2. Қоршаған ортаның әлеуметтік белсенділік пен экономикаға әсерін көрсету;
3. Қоғамдық кеңістіктердің сапасын бағалауды үйрету.

Уақыт	Сессияның атауы	Форматы	Спикер	Аспаптар
10.00-11.00	**Қолайлы қалалық ортаның негізгі критерийлері және** олардың әлеуметтік-экономикалық дамуға әсері. **Қалалық ортаның халықаралық сапа индекстері.**	Интерактивті дәріс	Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
11.00-11.30	**Қоғамдық кеңістіктердің түрлері және олардың функционалдық сценарийлері**	Интерактивті шағын дәріс	Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
11.30-12.00	**Кофе-брейк**			
12.00-13.00	**Дизайн-код және абаттандыру ережелері**: құрылымы, әзірленуі, енгізілуі, нормативтік-құқықтық құжаттардағы рөлі.	Интерактивті дәріс	Мазина Ю.И.	Нақты дизайн-кодтардан үзінділермен презентация
13.00-14.00	**Түскі ас**			
14.00-15.00	**Қалалық жиһаз және шағын сәулет нысандары**: эргономика, сәйкестік,	Интерактивті дәріс	Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук

	инклюзивті тәсіл, жайлылық			
15.00-15.30	**Практикум.** Қалалық ортаның сапасын бағалау және ұсыныстар әзірлеу	Топтық жұмыс Фасилитация	Мазина Ю.И.	Флипчарттар, материалдары бар папкалар, стикерлер, маркерлер
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Топтық жұмыстың презентациялары**	Топтық жұмыс қорытындыларының презентациялары. Фасилитация. Сарапшылардың кері байланысы.	Мазина Ю.И.	Флипчарттар, магниттік тақта
17.00-18.00	**Тренингтің үшінші күнінің қорытындысын шығару.** Кері байланыс, сауалнамаларды толтыру		Абишева С.И. Мазина Ю.И	Презентация, проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
	8 сағат			

4-ші күн «Ландшафттық сәулет және қалалық көгалдандыру. Ұтқырлық және адамға бағдарланған көшелер»

Мақсаты:

1. Заманауи қалалық ұтқырлық және көшелерді адамға бағытталған қоғамдық кеңістік ретінде жобалау принциптері туралы түсінікті қалыптастыру.
2. Ландшафттық архитектура мен жасыл инфрақұрылымның тұрақты әрі сапалы қалалық ортаны қалыптастырудағы рөлін ашу.

Міндеттер :

1. Көлік пен ұтқырлықтың айырмашылығын көрсету.
2. Қозғалысқа қатысушылардың иерархиясымен таныстыру.
3. Көшені күрделі қалалық жүйе ретінде талдауға үйрету.
4. Көше ортасының қауіпсіздік пен экономикаға әсерін көрсету.
5. Ландшафттық дизайн туралы негізгі түсінікті қалыптастыру.
6. Қаланы көгалдандырудың функционалдық рөлін көрсету.
7. Қалалық көгалдандырудың типтік қателіктерін талдаңыз.
8. Өсімдіктерді таңдау және кеңістікті ұйымдастыру принциптерімен таныстыру.

Уақыт	Сессияның атауы	Форматы	Спикер	Аспаптар
10.00-11.00	**Қала құрылымындағы ландшафтық сәулет.** Жасыл кеңістіктердің типологиясы мен функционалдығы. Тұрақты көгалдандырудың қағидалары. Қала құрылымындағы жасыл қаңқаның рөлі. Үздік тәжірибелердің мысалдары	Интерактивті дәріс	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
11.00-11.30	**Практикум «Ассортиментті жина»**	Интерактивті практикум	Айдаргазина Ю. В.	Фотосуреттерді көрсетуге арналған проектор мен экран. • Карточкаларға арналған бекіткіштері бар флипчарттар (2-3). • Жоспарға арналған магниттік тақта (немесе магниттері бар үлкен парақ). • Өсімдік карталарының жинағы (атауы,

				фотосуреті, қысқаша сипаттамалары бар). • Ағаш магниттері (әртүрлі диаметрлі шеңберлер). • Стикерлер, маркерлер. • схемалар, жоспарлар, фотосуреттер.
11.30-11.45	**Кофе-брейк**			
11.45-13.00	**Тұрақты көгалдандыру: өсімдіктерді таңдау қағидалары және микроклиматқа әсері** • Микроклиматқа әсері. • Климат пен қала жағдайын ескере отырып, өсімдіктерді таңдау қағидалары. • Заманауи технологиялар (жасыл шатырлар, жаңбыр бақтары). **Көгалдандыру стратегиясы:** мәртебесі, құрылымы және іске асыру тетіктері. Мысалдар.	Интерактивті дәріс	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
13.00-14.00	**Түскі ас**			
14.00-15.30	**Көше қоғамдық кеңістіктің басқарылатын жүйесі ретінде: функциялары, қауіпсіздігі.** Қалалық ұтқырлық түсінігі. Жаяу жүргіншілер және велосипед инфрақұрылымы. Қала құрылымындағы қоғамдық көлік.	Интерактивті дәріс	Булыга Л.Л. Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Деректерді жинау әдістеріне енгізу** (жаяу жүргіншілерді санау, жылдамдықты өлшеу, сауалнамалар). **Сандық және сапалық деректерді синтездеу. Көшелердің әдеттегі "ауырсыну нүктелері".**	Интерактивті дәріс	Булыга Л.Л. Муқышев А.Қ.	Флипчарттар, стикерлер, маркерлер, үлестірме материалдар
17.00-17.30	**Шешімдерді әзірлеу алгоритмі**: мәселеден күтілетін нәтижеге дейін. **Табысты кейстерге қысқаша шолу.**	Топтық жұмыс қорытындыларының презентациялары. Фасилитация.	Булыга Л.Л. Муқышев А.Қ.	Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук

		Сарапшыларды ң кері байланысы.		
17.30-18.00	**Тренингтің төртінші күнінің қорытындысын шығару.** Кері байланыс, сұрақтар мен жауаптар, сауалнамаларды толтыру	Ашық микрофон, сауалнамалард ы толтыру	Қамзина Н.Е. Булыга Л.Л.	Проектор/экран, шерту/лазерлік көрсеткіш, ноутбук
	8 сағат			

5-ші күн «Тұрақты және инклюзивті қала»

Мақсат: қаланың орнықты және инклюзивті даму қағидаттарын қала өмірінің сапасын ұзақ мерзімді арттырудың негізі ретінде түсінік қалыптастыру

Міндеттер:

1. Қалалық контексте тұрақты даму ұғымдарын ашу
2. Инклюзия мен әмбебап дизайнның маңыздылығын көрсету
3. Әртүрлі пайдаланушы топтарының қажеттіліктерімен таныстыру

Уақыт	Сессияның атауы	Форматы	Спикер	Аспаптар
10.00-11.00	**Сессия 1. Қаланың тұрақты дамуы: экология, экономика, әлеуметтік әділеттілік, институционалдық даму, өзгерістерге бейімделу, апаттар қаупін азайту.** • Қалалық контекстегі тұрақты даму тұжырымдамасы (ESG-қағидаттары): көзқарас (экономика, экология, әлеуметтік сала). • Қалалық сын-қатерлер: климаттың өзгеруі, ресурстардың сарқылуы, әлеуметтік теңсіздік. • Орнықты дамудың халықаралық және ұлттық мақсаттары (БҰҰ ОДМ, ұлттық жобалар). • Тұрақты қалалардың мысалдары	Интерактивті дәріс	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
11.00-11.30	**Кейстер жинағы – топпен жұмыс**	Топтық жұмыс	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
11.30-11.45	**Кофе-брейк**			
11.45-13.00	**Инклюзия - жоспарлау және саяси стратегия ретінде** қолжетімді қалалық ортаны жобалау, халықты жоспарлау процестеріне тарту, кеңістіктік сегрегацияны жою, халықтың осал топтарына пропорционалды емес жүктемемен күрес	Интерактивті дәріс	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
13.00-14.00	**Түскі ас**			
14.00-15.00	**Инклюзивті ортаны құру құралдары: саясаттан**	Интерактивті дәріс	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран.

	егжей-тегжейге дейін • Жоспарлау кезінде әртүрлі топтардың қажеттіліктерін қалай ескеруге болады: стратегиялар, стандарттар, ережелер. • Тұрғындардың жобалауға қатысуы: осал топтарды тарту. • Көлік пен қоғамдық орындардың қолжетімділігі. • Ғимараттар сәулеті мен абаттандырудағы әмбебап дизайн. • Тактильді және визуалды навигация. • Инклюзияның экономикалық тиімділігі			кликер/лазерлік, ноутбук
15.00-15.30	**Қорытынды топтық жұмыс**	Практикум	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Жұмыс қорытындыларының презентациясы**	Фасилитация	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
17.00-18.00	**Курстың қорытындыларды шығару.** Сертификаттардың табысталуы. Бірлескен фотосурет. Кері байланыс	Ашық микрофон, сауалнамаларды толтыру	Нургожин Р.Ж., Жукенова Г.А. Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерлік, ноутбук
	8 сағат			

ПРОГРАММА
курса повышения квалификации
«Урбанистика и развитие городов»

Объем курса повышения квалификации: 40 часов, 5 дней.

Стоимость обучения: 105 000 тенге.

Дата проведения: 1 поток – 30 марта-03 апреля 2026 года (25-30 человек), **2 поток** – 6 апреля-10 апреля 2026 года (25-30 человек)

Место проведения: г. Павлодар, НАО «Торайгыров университет», ул. Ломова 64, главный корпус А.

Спикеры: квалифицированные преподаватели имеющие ученые звания, степени, опытные практикующие специалисты с многолетним стажем работы в данной отрасли:

- **Абишева Сауле Ивановна** – заведующая кафедрой «Архитектура и дизайн», кандидат педагогических наук, профессор, член Союза художников РК с 2013 года, ведущий специалист образовательной программы «Дизайн»;
- **Булыга Леонид Леонидович** – кандидат технических наук, ассоциированный профессор кафедры «Архитектура и дизайн», академик МАИН, тьютор – Workshop 2011 – диплом «Эксперт», разработчик нормативных документов в области строительства СН и СП РК 2011-2014 гг., обладатель Золотой медали им. С. Торайгырова;
- **Камзина Надежда Еновна** - кандидат искусствоведения, доктор философии (PhD), ассоциированный профессор кафедры «Архитектура и дизайн», член Евразийского союза дизайнеров РК, автор и ведущий специалист образовательной программы «Урбанистика и развитие городской среды»;
- **Мазина Юлия Ильинична** - кандидат искусствоведения, доктор философии (PhD), ассоциированный профессор кафедры «Архитектура и дизайн» НАО Торайгыров университет, член Евразийского союза дизайнеров РК, ведущий специалист образовательной программы «Дизайн»;
- **Мукышев Аскар Кокенович** – старший преподаватель кафедры «Архитектура и дизайн», опытный специалист-практик административных и проектных организаций гг. Астаны, Павлодара, ведущий специалист образовательной программы «Архитектура»;
- **Байдрахманова Меруерт Галлямовна** - доктор философии (PhD), ассоциированный профессор кафедры «Архитектура и дизайн», заместитель председателя диссертационного совета «Архитектура и строительства» в НАО «Казахский агротехнический исследовательский университет С. Сейфуллина»;
- **Айдаргазина Юлия Владимировна** - координатор социальных проектов (соучаствующее проектирование) в г. Павлодар, г. Усть-Каменогорск, г. Петропавловск: проекта инициативного бюджетирования «Родной город –

Tugan-qala» в г. Аксу Павлодарской области, координатор направления по разработке драфта IV Концепции развития местного самоуправления РК по проекту «Соучаствующее управление – разделенная ответственность» (2023-2025 гг.), руководитель исследовательской команды республиканского комплексного исследования реализации инициативы «Бюджет народного участия», соавтор передачи «Павлодар – город, которого мы не знали», соавтор стратегий социально-экономического развития 20-ти сельских округов в 4 регионах РК.

По вопросам организации курса звонить по телефонам: 87076030281, 87056130659.

Для регистрации на курсы пройдите по ссылке https://forms.gle/kSrceN7nzyZ3qsV87.

День 1 «Современная урбанистика и городское планирование»

Цель: сформировать целостное понимание современной урбанистики как системы развития городов и взаимосвязи пространственных, социальных, экономических и управленческих процессов.

Задачи:

1. Раскрыть основные понятия и принципы современной урбанистики
2. Показать эволюцию подходов к городскому планированию
3. Познакомить участников с уровнями и инструментами территориального развития
4. Сформировать общее понимание контекста для дальнейших курсов

Время	Название сессии	Формат	Спикер	Инструменты
9.00-9.30	**Регистрация участников**			Лист регистрации, бейджи, раздаточный материал
9.30-10.00	Приветствие. Краткий экскурс программы. Презентация курса урбанистики.	Открытие, краткий обзор цели и задач программы	Нургожин Р.Ж. Жукенова Г.А. Абишева С.И.	Презентация, Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
10.00-11.00	**Урбанистика как междисциплинарная область** (понятие, история становления, город как система). **Урбанистика/урбанизация** – разница понятий и роль в развитии городов	Интерактивная лекция	Камзина Н.Е. Айдаргазина Ю.В.	Презентация, Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
11.00-11.30	**Правовые основы развития территорий: иерархия документов стратегического и нормативно-правового характера**	Интерактивная лекция	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
11.30-12.00	**Кофе-брейк**			
12.00-13.00	**Современные тренды развития городов**. Международные и локальные практики	Интерактивная лекция	Камзина Н.Е.	Презентация, Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
13.00-14.00	Обед			
14.00-15.00	**Генеральный план, мастер-план, ПДП**: различия и взаимосвязь, нормативно-правовая	Интерактивная лекция	Байдрахманова М.Г.	Презентация, Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук

	основа			
15.00-15.30	Работа по группам	Практическое задание **«Конструктор: Собери городской район»/** Практическое задание **«Суд над документами»**	Айдаргазина Ю.В.	Карточки, презентация, примеры генерального плана, мастер-плана, ПДП
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	Презентация итогов	Презентации, открытая дискуссия, фасилитация	Айдаргазина Ю.В.	Презентация итогов работы, кликер, экран
17.00-18.00	Обратная связь, подведение итогов первого дня, тест по итогам первого дня	Фронтальная беседа, интерактивное обсуждение	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, онлайн тесты, кликер
	8 часов			

День 2 «Основы предпроектного анализа»

Цель: овладение методологией комплексного предпроектного анализа как фундамента обоснованных градостроительных решений, интегрирующего количественные, пространственные и социокультурные данные.

Задачи:

1. Научить выявлять проблемы, ограничения и потенциал территории до этапа разработки городских решений.
2. Показать связь анализа с проектными решениями.
3. Сформировать понимание роли предпроектного этапа.
4. Сформировать целостное представление о предпроектном анализе как об основополагающем этапе, обеспечивающем обоснованность, реализуемость и долгосрочную устойчивость градостроительных концепций.

Время	Название сессии	Формат	Спикер	Инструменты
10.00- 10.50	**Предпроектный анализ: сущность и структура** • Понятие предпроектного анализа, место и роль в жизненном цикле градостроительного проекта; **Виды предпроектного анализа**: социально-экономический, градостроительный, климатический, пространственный, ландшафтный. **Ключевые блоки анализа:** территория, население, экономика, транспорт, экология, инженерия, социальная инфраструктура, правовые условия, стейкхолдеры	Интерактивная лекция	Булыга Л.Л. Байдрахманова М.Г.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
11.00-11.30	**Методы, инструменты и источники данных предпроектного анализа:** камеральные (работа с документами, ГИС, спутниковыми снимками и статистикой),	Интерактивная мини-лекция	Булыга Л.Л. Байдрахманова М.Г.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук

	полевые и социо-культурные методы			
11.30-11.45	**Кофе-брейк**			
11.45- 13.00	Вовлечение граждан как залог успеха: жители — источник данных и соавторы концепции. **Алгоритм и кейсы соучаствующего проектирования.**	Интерактивная лекция	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
13.00-14.00	**Обед**			
14.00-14.30	**SWOT-анализ в процессах стратегического развития города**	Интерактивная мини-лекция	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
14.30-15.00	**Практикум:** комплексный анализ территории (работа в группах)	Работа в группах	Айдаргазина Ю.В.	Флипчарты, стикеры, маркеры, презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
15.00-15.30	**Презентация результатов групповой работы**	Презентации, открытая дискуссия, фасилитация	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**От анализа к проектным решениям** Как результаты анализа влияют на концепцию и параметры городских решений. Примеры.	Интерактивная мини-лекция, разбор связи «данные → решение», работа с примерами	Булыга Л.Л. Байдрахманова М.Г.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
17.00-18.00	**Подведение итогов второго дня тренинга**. Обратная связь, заполнение анкет	Свободный микрофон, заполнение анкет	Айдаргазина Ю.В.	Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
	8 часов			

День 3 «Формирование комфортной городской среды»

Цель: сформировать у участников системное понимание критериев комфортной городской среды, а также принципов типологической дифференциации пространств и их наполнения как основы для разработки регламентов благоустройства и городских решений**.**

Задачи:

1. Раскрыть понятие комфорт в городской среде;
2. Показать влияние среды на социальную активность и экономику;
3. Научить оценивать качество общественных пространств.

Время	Название сессии	Формат	Спикер	Инструменты
10.00-11.00	**Ключевые критерии комфортной городской среды** и их влияние на социально-экономическое развитие. **Международные индексы качества городской среды**.	Интерактивная лекция	Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
11.00-11.30	**Типы общественных пространств и их функциональные сценарии**	Интерактивная мини-лекция	Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
11.30-12.00	**Кофе-брейк**			
12.00-13.00	**Дизайн-код и правила благоустройства**: структура, разработка, внедрение, роль в нормативно-правовых документах.	Интерактивная лекция	Мазина Ю.И.	Презентация с выдержками из реальных дизайн-кодов
13.00-14.00	**Обед**			
14.00-15.00	**Городская мебель и малые архитектурные формы**: эргономика, идентичность, инклюзивный подход, комфорт	Интерактивная лекция	Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
15.00-15.30	**Практикум.** Оценка качества городской	Групповая работа	Мазина Ю.И.	Флипчарты, папки с материалами,

	среды и выработка рекомендаций	Фасилитация		стикеры, маркеры
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Презентации групповой работы**	Презентации итогов групповой работы. Фасилитация. Обратная связь экспертов.	Мазина Ю.И.	Флипчарты, магнитная доска
17.00-18.00	**Подведение итогов третьего дня тренинга.** Обратная связь, заполнение анкет		Абишева С.И. Мазина Ю.И	Презентация, проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
	8 часов			

День 4 «Ландшафтная архитектура и городское озеленение. Мобильность и человеко-ориентированные улицы»

Цели:

1. Сформировать понимание современной городской мобильности и принципов проектирования улиц как общественных пространств, ориентированных на человека.
2. Раскрыть роль ландшафтной архитектуры и зеленой инфраструктуры в формировании устойчивой качественной городской среды.

Задачи :

1. Показать различие между транспортом и мобильностью.
2. Ознакомить с иерархией участников движения.
3. Научить анализировать улицу как сложную городскую систему.
4. Показать влияние уличной среды на безопасность и экономику.
5. Сформировать базовое понимание ландшафтного проектирования.
6. Показать функциональную роль озеленения города.
7. Разобрать типовые ошибки городского озеленения.
8. Ознакомить с принципами подбора растений и пространственной организации.

Время	Название сессии	Формат	Спикер	Инструменты
10.00-11.00	**Ландшафтная архитектура в структуре города.** Типология и функциональность зеленых пространств. Принципы устойчивого озеленения. Роль зелёного каркаса в структуре города. Примеры лучших практик	Интерактивная лекция	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
11.00-11.30	**Практикум «Собери ассортимент»**	Интерактивный практикум	Айдаргазина Ю.В	Проектор и экран для демонстрации фотографий. • Флипчарты (2–3) с креплениями для карточек. • Магнитная доска (или большой лист с магнитами) для плана. • Набор карточек растений (с названием, фото, краткими характеристиками). • Магниты-деревья (кружки разного

				диаметра). • Стикеры, маркеры. • схемы, планы, фотографии.
11.30-11.45	**Кофе-брейк**			
11.45-13.00	**Устойчивое озеленение: принципы подбора растений и влияние на микроклимат** • Влияние на микроклимат. • Принципы подбора растений с учётом климата и городских условий. • Современные технологии (зелёные крыши, дождевые сады). **Стратегия озеленения:** статус, структура и механизмы реализации. Примеры.	Интерактивная лекция	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
13.00-14.00	**Обед**			
14.00-15.30	**Улица как управляемая система общественного пространства: функции, безопасность.** Понятие городской мобильности. Пешеходная и велосипедная инфраструктура. Общественный транспорт в структуре города.	Интерактивная лекция	Булыга Л.Л. Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Введение в методы сбора данных** (подсчёты пешеходов, замеры скорости, опросы). **Синтез количественных и качественных данных. Типичные «болевые точки» улиц.**	Интерактивная лекция	Булыга Л.Л. Мукышев А.К	Флипчарты, стикеры, маркеры, раздаточный материал
17.00-17.30	**Алгоритм выработки решений**: от проблемы к ожидаемому эффекту. **Краткий обзор успешных кейсов.**	Презентации итогов групповой работы. Фасилитация. Обратная связь экспертов.	Булыга Л.Л. Мукышев А.К	Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
17.30-18.00	**Подведение итогов четвертого дня тренинга.** Обратная связь, вопросы и ответы, заполнение анкет	Свободный микрофон, заполнение анкет	Камзина Н.Е. Булыга Л.Л.	Проектор/экран, кликер/лазерная указка, ноутбук
	8 часов			

День 5 «Устойчивый и инклюзивный город»

Цель: сформировать понимание принципов устойчивого и инклюзивного развития города как основы долгосрочного повышения качества городской жизни

Задачи:

1. Раскрыть понятия устойчивого развития в городском контексте
2. Показать значение инклюзии и универсального дизайна
3. Ознакомить с потребностями различных групп пользователей

Время	Название сессии	Формат	Спикер	Инструменты
10.00-11.00	**Сессия 1. Устойчивое развитие города: экология, экономика, социальная справедливость, институциональное развитие, адаптивность к изменениям, снижение риска бедствий.** • Понятие устойчивого развития (ESG-принципы) в городском контексте: подход (экономика, экология, социальная сфера). • Городские вызовы: изменение климата, истощение ресурсов, социальное неравенство. • Международные и национальные цели устойчивого развития (ЦУР ООН, национальные проекты). • Примеры устойчивых городов	Интерактивная лекция	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
11.00-11.30	**Разбор кейсов – работа с группой**	Групповая работа	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
11.30-11.45	**Кофе-брейк**			
11.45-13.00	**Инклюзия - как планировочная и политическая стратегия** проектирование доступной городской среды, вовлечение населения в	Интерактивная лекция	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук

	процессы планирования, устранение пространственной сегрегации, борьба с непропорциональной нагрузкой на уязвимые группы населения			
13.00-14.00	**Обед**			
14.00-15.00	**Инструменты создания инклюзивной среды: от политик до деталей** • Как учитывать потребности разных групп при планировании: стратегии, стандарты, регламенты. • Участие жителей в проектировании: вовлечение уязвимых групп. • Доступность транспорта и общественных пространств. • Универсальный дизайн в архитектуре зданий и благоустройстве. • Тактильная и визуальная навигация. • Экономическая эффективность инклюзии	Интерактивная лекция	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
15.00-15.30	**Итоговая групповая работа**	Практикум	Камзина Н.Е.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
15.30-16.00	**Кофе-брейк**			
16.00-17.00	**Презентация итогов работы**	Фасилитация	Айдаргазина Ю.В.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
17.00-18.00	**Подведение итогов курса.** Вручение сертификатов. Совместное фото. Обратная связь	Свободный микрофон, заполнение анкет	Нургожин Р.Ж., Жукенова Г.А. Абишева С.И.	Презентация, проектор/экран. кликер/лазерная, ноутбук
	8 часов			